

Program
2022-2023

Højskoleforeningen Varnæs-Bovrup

i samarbejde med Folkeuniversitetet

www.hoejskoleforeningenvb.dk

Program for sæsonen 2022-2023

Bestyrelsen i Højskoleforeningen Varnæs-Bovrup har med glæde samlet et program for den næste sæson, der på alle måder lever op til vedtægterne, hvor der står: Foreningens formål er at oplyse om videnskabelige, kulturelle – herunder religiøse – og samfundsmæssige emner. Også i den kommende sæson har vi samarbejde med Sundeved Efterskole, Historisk Sogneforening for Bovrup-Varnæs og Varnæs-Bovrup Borgerlaug.

Sæsonen starter med en rejse langs Ruslands grænseland. Det er ikke blot en lang strækning, som Thomas Ubbesen og Anne Haubek tilbagelægger, det er også en rejse i tid. Fortidens jerntæppe er blevet rejst på ny.

I år får vi besøg af Søren Pape Poulsen, der både gør rede for det politiske arbejde i en tid, hvor demokratiet er under pres, og fortæller sin personlige rejse til det politiske arbejde. Vi bliver i personhistorien, idet Trine Engholm Michelsen fortæller om en dansker, hvis modstandsarbejde under 2. Verdenskrig har givet anledning til en biografi. Det drejer sig om den hemmelige agent Jutta Graae.

Efter modstandsbevægelsen under 2. Verdenskrig, noget andet er den modstandstænkning, som en håbsfortælling giver i hårde tider. Bjørg Tulinius og Michael Bach Henriksen belyser begreberne frygt og håb ud fra moderne sociologi og filosofi.

Det politiske felt flytter sig i Europa som følge af russernes invasion i Ukraine. I Tyskland er der nye taktik i indenrigs- og udenrigspolitikken, som vi får belyst af Philip Alexander Ostrowicz. Kan musik og kunst skabe politiske forandringer? Det vil oboisten Henrik Goldschmidt vise i sit foredrag.

Efter årsskiftet får vi besøg af Naia Moureta-Holme, der vil føre os ind i naturens reaktioner på klimaforandringerne, som har givet anledning til en ny alvor i den offentlige debat. Der er mennesker, der gør en forskel, når vi taler om klimaet. Der er personer i den danske fortid, som har gjort en forskel, og som er blevet ophøjet til helgener. Det fortæller Brian Patrick McGurie om.

Christoffer Wilhelm Eckersberg blev født i Blåkrog ved Varnæs, hvor han dog kun boede til han var tre år gammel. Han har fået stor betydning for guldaldermalerierne, og det kommer Elisabeth Refslund Hertzum og taler om.

Mange unge har det svært. De føler sig utilstrækkelige. Christian Hjortkjær kommer i sit foredrag blandt andet ind på, hvordan voksne kan hjælpe de unge til at genvinde livsmodet.

Programmet indeholder også en udflugt til Gråsten og der indbydes til Grundlovsmøde, hvor taleren er Bertel Haarder.

Vi glæder os til at se jer!

Tirsdag den 6. september 2022 kl. 19.00

Anne Haubek og Thomas Ubbesen:

Fra Ishavet til Ukraine – en rapport fra Ruslands grænseland

Krig er igen en realitet i Europa – og det i en målestok og gru, som ingen havde fantasi til at forestille sig, at vi skulle opleve i vores tid. Men hvordan er det kommet så vidt? Og hvad er det dybest set, der, som et moderne jerntæppe, har sønderrevet og delt vores kontinent, så øst og vest dårligt kan forstå og tale med hinanden længere?

Journalisterne og Østeuropa-kenderne Anne Haubek og Thomas Ubbesen er netop vendt hjem fra en episk rejse tæt op ad den russiske grænse fra Ishavet i nord til Sortehavet og Ukraines rygende slagmarker i syd. Undervejs har de mødt og talt med snesevis af de hverdagsmennesker, russere, finner, baltere, polakker, ukrainere, moldovere og mange andre, som dagligt er tvunget til at leve med fjenden, løggen og ondskaben som nærmeste nabo.

Historien om hele den lange og dramatiske rejse er beskrevet i en bog, som udkommer på Gyldendal til efteråret. Mød de to journalister til et levende foredrag, der går helt tæt på bevægende menneskeskæbner langs det nye jerntæppe, det 21. århundredes østfront.

Mandag den 19. september 2022 kl. 19.00

Søren Pape Poulsen: Fra gården i Vejerslev til Justitsministeriet

Søren Pape Poulsen tager os med på sin livsrejse, hvor han gennem anekdoter fra sin barndom og sit voksenliv beretter om, hvad der har formet ham som både menneske og politiker.

Desuden vil han tage os med ind i det politiske maskinrum, der er på Christiansborg, hvor han vil fortælle om, hvordan man som politiker og partiformand driver et borgerligt parti i en populistisk tid, hvor man både må forholde sig til faldende medlemstal og til behovet for svære politiske kompromisser. Vi kan se frem til et oplæg med personlighed, humor og en unik mulighed for at få et anderledes perspektiv på dansk politik.

Søren Pape Poulsen er formand for Det Konservative Folkeparti. Han har været valgt til Folketinget i Vestjyllands Storkreds siden folketingsvalget 2015. Han var justitsminister 2016-2019 i regeringen Lars Løkke Rasmussen.

Torsdag den 6. oktober 2022 kl. 19.00

Trine Engholm Michelsen: Hvordan skriver man en biografi om en person, hvis hele virke hvilede på hemmeligheder?

Bankassistent om dagen og hemmelig agent om aftenen. Jutta Graae, med dæknævnet Storfyrstinden, var en af Englands vigtigste kontakter i Danmark under besættelsen og en nøgleperson bag Danmarks befrielse. Alligevel er hun relativt ukendt. Jutta Graae levede i en tid, der kun gav en kvinde mulighed for at agere på de indre linjer. Hun så sin rolle som den usynlige hånd, der hjalp ”de rigtige helte”: Christmas-Møller, Mogens Fog og Ebbe Munck m.fl.

Hun arbejdede diskret og slettede sine spor. Med bogen ”Storfyrstinden” har Trine Engholm Michelsen gjort det store opklaringsarbejde. Det har krævet rejser til engelske og svenske arkiver, og det har betydet samtaler med et meget stort antal slægtninge og fagfolk. Bogen er et nyt kapitel om kvindelige helte i Danmarkshistorien.

Trine Engholm Michelsen er forfatter, forsker og ph.d. i international politik. Hun har en master i politisk filosofi fra Bruxelles. I en årrække arbejdede hun som analytiker i Politiets og Forsvarets Efterretningstjeneste.

Fotograf: Rune Hansen

Onsdag den 2. november 2022 kl. 19.00

Björg Tulinius og Michael Bach Henriksen: Mellem frygt og håb

Selvom det måske kan føles som længe siden, så var vi også udfordrede før coronapandemien og krigen i Ukraine. Mens alarmerende klimaforandringer og eskalerende globale konflikter fylder på det ydre plan, hører stress, angst og følelsen af ikke at kunne leve op til mantraerne om evig selvudvikling til på det indre plan.

Hvor er håbet henne i et sådant scenarie? Giver det overhovedet mening at tale om håb?

Med udgangspunkt i antologien "Mellem frygt og håb" vil foredraget blandt andet komme ind på, hvad det er, vi overser, hvis vi kun ser og taler om frygten, der selvfølgelig kan være reel nok - for der findes en "modstandstænkning", der tilbyder os andre fortællinger om verden og os selv.

I oplægget kommer vi nærmere ind på flere af dem, blandt andre den tyske filosof Hartmut Rosa og den amerikanske forfatter Marilynne Robinson, der er blandt de interviewede i bogen, som udkom på Kristeligt Dagblads Forlag i efteråret 2019.

Björg Tulinius er filosof og journalist. Siden 2015 journalist ved Kristeligt Dagblad.
Michael Bach Henriksen er cand.mag. i litteraturhistorie og amerikanske studier. Siden 2005 kultureddaktør ved Kristeligt Dagblad.

Tirsdag den 22. november 2022 kl. 19.00

Philip Alexander Ostrowicz: Tyskland 2022

Efter forbundsvalget, og 16 år med Angela Merkel som forbundskansler, har Tyskland i 2021 fået en ny regering. I en tid hvor Tyskland står over for store udfordringer som coronapandemien, klimakrisen, flygtningepolitik, manglende digitalisering og voksende social polarisering, danner tre partier regering ledet af en socialdemokratisk kansler. Samtidig er Tyskland stadigvæk et delt land mere end 30 år efter (gen)foreningen, hvor forskellen mellem de såkaldte "fem nye delstater" i Øst og de "gamle" delstater i Vesttyskland er større end nogensinde siden 1990.

Foredraget belyser, hvor Tyskland står i 2022 i forhold til indenrigspolitik og det tyske samfund og hvilke store udfordringer, der skal løses af en ny regering i de kommende år samt fokuserer på forskelle mellem Øst- og Vesttyskland og deres historiske baggrund.

Philip Alexander Ostrowicz beskæftiger sig med tysk litteratur, film og kultur, tysk historie samt politik og samfund. Han er dr.phil. og seniorforsker ved CBS i København.

Tirsdag den 10. januar 2023 kl. 19.00

Henrik Goldschmidt: Manden, der ville reparere verden med musik

”Manden der ville reparere verden med musik” er en personlig fortælling om at finde sin vej i livet med et instrument i hånden. En familiehistorie om at overleve pogromer, deportation og flugt uden at give slip på sin historie, identitet og kultur.

Henriks farmor, Jella Goldschmidt, fortalte ham som barn, at man kan reparere verden med musik. Men først som voksen, i begyndelsen af 1990'erne, hørte han en prædiken i synagogen, der for alvor satte ham i gang.

Daværende overrabbiner Bent Melchior revsede sin menighed for ikke at engagere sig tilstrækkeligt i den daværende flygtningekrise på Balkan. Som de fleste andre jøder har Henrik Goldschmidt selv haft problematikken tæt inde på livet, idet hans familie flygtede fra Tyskland til Danmark i slutningen af 1930'erne og igen i 1943 videre til Sverige.

Henrik reagerede på prædiken ved at spille musik på flygtningecentre i Danmark og opdagede for første gang musikkens helende kraft.

Tikkun Olam er et hebraisk udtryk, som betyder: at reparere verden. Da Henrik Goldschmidt senere boede i Israel, blev han konfronteret med israelernes og palæstinenserens skæbne adskilt fra hinanden bag mure og hegn. Han besøgte børn i Israel og på Vestbredden og spillede musik med dem alle.

Henrik har siden 2003 etableret et mellemøstligt fredsorkester, Middle East Peace Orchestra, der bringer kristne, muslimske og jødiske professionelle musikere sammen. Orkestret har spillet fredskoncerter over hele verden.

I 2010 lykkedes det at skabe en musikskole på Nørrebro i København, som tilbyder gratis undervisning for alle elever. Her mødes børn fra de forskellige kulturer og spiller og synger sammen. Intet kan som musik nedbryde skel og mure mellem mennesker. Henrik fortæller om sit arbejde og spiller på instrumenter og synger undervejs i foredraget.

Henrik Goldschmidt er solo-oboist i Det Kongelige Kapel samt initiativtager til *The Middle East Peace Orchestra* og *Goldschmidts Musikakademi*.

Tirsdag den 24. januar 2023 kl. 19.00

Naia Moureta-Holme: Naturens reaktioner på klimaforandringerne

At vi mennesker er årsagen til nutidens klimakrise er noget, vi efterhånden alle ved. Men hvad betyder nutidens klimaforandringer for den anden store krise - biodiversitetskrisen? I foredraget kommer vi ind på, hvad vi ved om, hvordan dyr og planter reagerer på fortidens klimaændringer, og hvad det kan fortælle os om fremtidens natur i et globalt og dansk perspektiv. Til sidst diskuteres, hvad vi kan gøre for at klimatilpasse vores forvaltning af naturen og bremse tabet af arter.

Naia Moureta-Holme er ph.d. og ansat som lektor på Makroøkologisk Globe Institut i København.

Mandag den 6. marts 2023 kl. 19.00

Brian Patrick McGuire: De glemte danskere: helgener i fortid og nutid

Vi har glemt vore helgener. De var virksomme og til stede i Middelalderen, men blev afskaffet med Reformationen.

Foredraget fortæller om nogle af de otte mænd og en enkelt kvinde, der blev anset som Guds specielle venner. Thøger af Vestervig, en tysker der levede i England og Norge, inden han kom til Danmark og var med i 1000-tallet til at kristne landet. Margrethe af Roskilde, hvis mand slog hende ihjel og hævdede, at hun begik selvmord. Hendes oprejsning skyldtes Roskildes biskop, Absalon, der sørgede for hendes begravelse i byens cistercienserkloster, Vor Frue. Og Vilhelm af Æbelholt (d. 1203), vor indvandrerhelgen, der blev hentet fra Paris af biskop Absalon for at reformere kannikkerne og endte med at etablere et kloster i Nordsjælland. Hertil kom pilgrimme fra hele Norden, og her sørgede kannikkerne for at helbrede mange mennesker med lægevidenskab og Vilhelms hjælp.

Helgener er mennesker, der gjorde en forskel, mens de levede og efter deres død. De lever videre i deres fortællinger, som fortjener et genhør.

Brian Patrick McGuire er født på Hawaii i 1946, uddannet i USA og England, indvandret til Danmark i 1971. Har undervist på Københavns og Roskilde Universitet og skrevet 15 bøger på dansk og engelsk. Den nyeste: "Glemte danskere: helgener i fortid og nutid", Jensen & Dalgaard 2022.

Tirsdag den 28. marts 2023 kl. 19.00

**Elisabeth Refslund Hertzum:
Eckersbergs betydning for dansk kunsthistorie**

Taler man om dansk guldaldermaleri, kan man ikke komme udenom Eckersberg. Det er historien om en sønderjysk ung mand, født i Varnæs, hvor han levede i sine tre første år, der kommer til København og ender som professor på Kunstakademiet.

Derigennem kommer han til at præge flere generationer af kunstnere i en kritisk periode i Danmarks historie - fra Napoleonskrigene og fremover.

Elisabeth Refslund Hertzum er cand.mag. i kunsthistorie og tidl. lektor ved Aabenraa Statsskole.

En trægruppe i
Dyrehaven 1825

Mandag den 10. april 2023 kl. 19.00

(2. Påskedag på Sundeved Efterskole)

**Christian Hjortkjær:
Fra forbudskultur til påbudskultur
– hvorfor børn og unge bakser med
utilstrækkelighed**

I dag er der meget få ting, som de unge ikke må, men der er utrolig mange ting, de skal. De skal få sig en uddannelse, leve sundt, leve længe, leve lykkeligt, og så skal de først og fremmest være begejstrede og huske at nyde det. Det betyder, at hvad der engang var et frisættelsesprojekt, i dag er blevet de unges ideal, som afføder selvbefejdelse, skam, angst og utilstrækkelighedsfølelser.

Hvordan undgår vi at tabe en hel generation, der er bange for, at de mister sig selv? Og hvad kan voksne gøre for at hjælpe de unge til at genvinde livsmodet?

Christian Hjortkjær er uddannet teolog, ph.d. og er ansat som højskolelærer på Silkeborg Højskole.

Fortøgnat: Bo Amstrup

Aftenudflugt

Tirsdag den 23. maj 2023 kl. 17.30

Aftenudflugt til Gråsten Slotshave og Slotskirke

I samarbejde med Historisk Sogneforening for Bovrup-Varnæs arrangerer vi en udflugt til de kongelige haver og slotskirken i Gråsten.

Der er flot svungne stier, store plæner blandet med skovpartier, søer og blomsterbede, hvor blomsterpragten er fantastisk. Dronning Ingrid satte igennem mange år sit præg på haven. I dag løfter Dronning Margrethe arven ved at sætte sit præg på havens farveholdninger og plantevalg. Haven er dermed et levende eksempel på nutidig kongelig havekunst.

Slotskirken er det eneste, der er tilbage af det oprindelige slot efter branden i 1757. Kirken er opført efter forbillede af Jesuit-kirken i Antwerpen, og den blev indviet i 1699. Stukloftet med dommedagsscenerier er ligeledes seværdige.

Flere informationer følger, når tiden nærmer sig, og vi har fået indgået en aftale med slotsforvaltningen i Gråsten

Generalforsamling

Onsdag den 22. marts 2023 kl. 19.00

Generalforsamling

Højskoleforeningen Varnæs-Bovrup indkalder til Generalforsamling.

Der er ordinær generalforsamling i Konfirmandstuen, Varnæsvej 700 i Varnæs.

Dagsordenen er i henhold til vedtægterne.
Man kan orientere sig på foreningens hjemmeside www.hoejskoleforeningenvb.dk

Alle er velkomne!

Mødet afsluttes
med kaffe
og hjemmebagt
kage

Grundlovsmøde

Mandag den 5. juni 2023 kl. 14.00

Grundlovsmøde

Højskoleforeningen holder sammen med Varnæs-Bovrup Borgerlaug det traditionelle Grundlovsmøde ved Varnæs vig.

Årets taler er Bertel Haarder, tidligere minister og Folketingsmedlem. Efterfølgende vil der være et sangarrangement med fællessang fra Højskolesangbogen.

Flere
oplysninger
følger

Aktivitetsoversigt

2022

06. september	kl. 19.00	Anne Haubek og Thomas Ubbesen: Ishavet – Ukraine
19. september	kl. 19.00	Søren Pape Poulsen: Biografi og politik
06. oktober	kl. 19.00	Trine Engholm Michelsen: Jutta Graae
02. november	kl. 19.00	Björg Tulinius og Michael Bach Henriksen: Frygt og håb
22. november	kl. 19.00	Philip Alexander Ostrowicz: Tyskland 2022

2023

10. januar	kl. 19.00	Henrik Goldschmidt: Verden med musik
24. januar	kl. 19.00	Naia Moureta-Holme: Naturens reaktioner
06. marts	kl. 19.00	Brian Patrick McGuire: De glemte danskere
22. marts	kl. 19.00	Generalforsamling
28. marts	kl. 19.00	Elisabeth Refslund Hertzum: Eckersberg
10. april	kl. 19.00	Christian Hjortkjær: Om unge. Sundeved Efterskole
23. maj	kl. 17.30	Udflugt til Gråsten Slotshave
05. juni	kl. 14.00	Grundlovsmøde - Varnæsving

Praktiske oplysninger

Hvis intet andet er anført, holdes møderne i Konfirmandstuen
Varnæs Præstegård, Varnæsvej 700, 6200 Aabenraa.

Kontakt: Jens Grønbæk, tlf. 20102772, mail: jens.groenbaek@advancedtooling.dk

Medlemskab	50 kr. pr. person
Entre ved foredrag	75 kr. for medlemmer/ 100 kr. for ikke-medlemmer
Kaffe og kage	Inkluderet i prisen

Alle foredrag er udarbejdet i henhold til Folkeuniversitetets betingelser for at yde tilskud. De støttes desuden af Varnæs Sogns Menighedsråd og Danfoss. Højskoleforeningen er udnævnt som arrangør i videnskabsfestivalen Forskningsens Døgn.

Bestyrelsen for Højskoleforeningen Varnæs-Bovrup:

Formand	Jens Grønbæk
Næstformand	Benedicta Pécseli
Kasserer	Peter Højer
Bestyrelsesmedlem	Karen Hanne Munk
Bestyrelsesmedlem	Vagn Lind
Suppleant	Birte Sandorff Lock

I øvrigt henvises til foreningens hjemmeside:

www.hoejskoleforeningenvb.dk

eller på Facebook Højskoleforeningen Varnæs-Bovrup